Nummer VN2020-001950

Directie oov

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 11 februari 2020

Kabinet

Portefeuille Openbare Orde en Veiligheid (4)

Agendapunt Do

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

**Onderwerp**

Raadsbrief nadere uitwerking van de scenario's raamprostitutie Wallen/Singel

**Het college van burgemeester en wethouders besluit**

1. In te stemmen met de raadsbrief over de nadere uitwerking van de scenario's raamprostitutie Wallen/Singel.
2. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op bijlage 2 ('Juridische en financiële consequenties sluiten ramen') op grond van artikel 25, tweede lid Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid onder b Wet openbaarheid van bestuur (Wob), omdat openbaarmaking van de financiële consequenties de onderhandelingspositie van de gemeente tegenover wederpartijen bij toekomstige sluitingen van raambordelen aantast dan wel verzwakt. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de gemeente zozeer schaden dat de economische of financiële belangen van de gemeente geacht moeten worden zwaarder te wegen dan het algemeen belang van openbaarmaking. De geheimhouding wordt opgelegd voor onbepaalde tijd.
3. In te stemmen met de raad te verzoeken de opgelegde geheimhouding op grond van artikel 25, derde lid Gemeentewet na aanlevering van de stukken bij de raadsgriffie van de raad te bekrachtigen.

**Kernboodschap**

Een voorlopige conclusie van de verkenning van alternatieve vergunde werkplekken is dat een 'prostitutiehotel met inpandige ramen' óf een 'erotisch centrum' het meest voor de hand liggen voor het faciliteren van relatief kwetsbare thuiswerkers en het ontlasten van de Wallen/Singel. Het is mogelijk een directe relatie te leggen tussen elders te creëren werkplekken en het aantal plekken op de Wallen/Singel, dit kan ofwel via een 'sturende overheid' of via de 'werking van de markt'. De brief is een basis voor een volgend debat in de cie. AZ (19 maart). Beoogd wordt de verkenning voor de zomer af te ronden. In het tweede deel van de brief staat een overzicht van aanvullende maatregelen om de positie van sekswerkers te verbeteren.

**Bestuurlijke achtergrond**

Op 17 oktober 2019 zijn aan de commissie AZ drie toezeggingen gedaan:

- Een verkenning van alternatieve vergunde werkplekken buiten de Wallen/Singel
- Een uitwerking van de consequenties van eventuele sluiting van ramen
- Aanvullende maatregelen voor het versterken van de positie van de sekswerker

In de brief staat de uitwerking van deze toezeggingen, het eerste deel gaat over de verkenning van nieuwe werkplekken, daarin komen ook de consequenties van eventuele sluiting aan bod. In het tweede deel van de brief staan de aanvullende maatregelen. In de bijlagen staat per onderdeel verdere achtergrond.

In november 2019 is een technische sessie voor de raad georganiseerd waarin met betrokkenen en ketenpartners uitgebreid is gesproken over raamprostitutie. Onder meer

Kabinet

kwam sterk naar voren dat de vindbaarheid en zichtbaarheid van sekswerkers en het opbouwen van een langjarige vertrouwensrelatie de belangrijkste voorwaarden zijn voor het bestrijden van misstanden en uitbuiting. Ook kwam de groei van de onvergunde branche aan bod en de risico's die dit met zich brengt voor sekswerkers die zich in kwetsbare posities bevinden. Het gaat onder meer om de positie van mannelijke, trans- en cis sekswerkers, omdat voor hen in het vergunde circuit weinig plek is.

De beleidsinspanningen moeten er op gericht zijn om juist ook degenen in meer kwetsbare posities een plek te bieden. Aan dat aspect is dan ook bijzondere aandacht gegeven in de verkenning naar nieuwe werkplekken.

Doel van de raadsbrief is om een vervolgstap te kunnen maken in Cie AZ 19 maart in het debat met de Raad.

**Deel 1 - verkenning nieuwe werkplekken**

In dit deel worden basale keuzes beschreven die genomen moeten worden om richting te geven aan nieuwe werkplekken. Het gaat hier om type werkplekken, locatie, omvang en exploitatiemodel.

De voorlopige conclusies met betrekking tot het **type werkplekken** luiden als volgt:

- Door het beperken van de toegankelijkheid kan de overlast worden beperkt, zowel voor de omgeving als voor sekswerkers. Een meer besloten variant trekt andere klanten en biedt meer mogelijkheden om de bezoekersstroom te beheersen en huisregels te stellen (zoals 'verboden te fotograferen' en alcoholconsumptie).
- Combineer inpandige ramen met een prostitutiehotel (internetwerving) om zo ook werkplekken te bieden voor degenen die nu in het onvergunde circuit werken, waar sekswerkers zich vaak in meer kwetsbare posities bevinden.
- Duidelijk is dat het zeer bepalend is of nieuwe werkplekken aantrekkelijk zijn voor de kijk- en feesttoerist. Indien de keuze is om ook die toerist te trekken, dan ligt het voor de hand om diverse gebruiksfuncties toe te voegen en een erotisch centrum te creëren. Het toevoegen van met name diverse horeca is zeer bepalend voor de aantrekkingskracht op de feest/beschikbaar aanbod-klant en daarmee ook op de mogelijke impact op de drukte op de Wallen/Singel. De overlast die deze toeristen veroorzaken, zal via de beperkte toegankelijkheid beter kunnen worden gereguleerd dan nu op de Wallen.

De **locatie** moet niet te afgelegen zijn en goed bereikbaar. Idealiter ligt de locatie in het stedelijk gebied, niet weggestopt op een industrieterrein, maar wel ver genoeg van de nu al zeer drukbezochte uitgaansgebieden in Amsterdam. De locatie moet goed bereikbaar zijn voor klanten en sekswerkers en voor gemeentelijke toezichthouders, politie, zorgpartners en hulpdiensten.

Er is een zekere **omvang** nodig voor een wezenlijke invloed op de situatie op de Wallen, de levensvatbaarheid en de beheersbaarheid/veiligheid. In het kader van die beheersbaarheid/veiligheid en levensvatbaarheid is ook een maximering van belang. Gelet op het voorgaande is circa 100 werkplekken een goed werkbaar uitgangspunt.

Een keuze voor het klassieke **exploitatiemodel** is de meest logische keuze ten opzichte van zelfbeheer, de gemeente als exploitant of beheer door een ideëel stichting. De gemeente

Kabinet

blijft hierbij in haar rol als bevoegd gezag als toezichthouder en vergunningverlener. Bij de keuze voor dit model ligt voor de hand een model met meerdere exploitanten; dit biedt voordelen uit oogpunt van continuïteit en het voorkomen van monopolie-posities.

*Relatie tussen nieuwe locatie en drukte Wallen/ Singel*

De beschreven mogelijke keuzes zijn van belang voor het effect van een nieuwe locatie op de drukte op de Wallen/Singel. Met name een mogelijke keuze om via extra gebruiksfunctie ook de feest- en kijktoerist te trekken is hier cruciaal.

Dit effect kan - indien die keuze zou worden gemaakt - nog worden versterkt door een nog directere relatie te leggen tussen het aantal elders te creëren werkplekken en het aantal plekken op de Wallen/Singel. Dat kan op twee manieren:

- 'Sturende overheid': nieuwe werkplekken komen in de plaats van werkplekken op de Wallen/Singel. Binnen deze variant kan worden gedacht aan een vrijwillige verplaatsing van exploitanten naar de nieuwe locatie, of een gedwongen sluiting. In bijlage 2 zijn de mogelijke financiële consequenties en de juridische consequenties van dergelijke keuzes toegelicht.
- 'Werking van de markt': mogelijk neemt de raamprostitutie op de Wallen geleidelijk af doordat ondernemers zelf besluiten te stoppen vanwege afnemende klandizie door de nieuwe locatie elders of door algemene ontwikkelingen in de markt (toename internetwerving). Onzeker is uiteraard of dit inderdaad zal gebeuren en zo ja: in welke mate en op welke termijn. Het is dus ook mogelijk dat dit effect zich amper of pas op lange termijn voordoet. Een voordeel is wel dat de gemeente hier aanzienlijke kosten kan besparen van (schade)vergoedingen (zie bijlage 2).

*Twee varianten uitgewerkt*

Gezien de voorlopige conclusies liggen een 'prostitutiehotel met inpandige ramen' óf een 'erotisch centrum' het meest voor de hand. In de brief zijn deze twee varianten verder uitgewerkt.

*Vervolgstappen*

- Uitwerken type en omvang met het oog op randvoorwaarden
- Quickscan door Ruimte & Duurzaamheid (R&D) naar geschikte locaties
- Uitwerken exploitatiemodel
- Marktconsultatie: zijn er partijen die willen ontwikkelen en partijen die willen exploiteren gelet op de randvoorwaarden die de gemeente stelt
- Opstellen businesscase voor de gemeente: onder meer inzicht in kosten en rol voor de gemeente bij het ontwikkelen van een nieuwe locatie

Er wordt gestreefd dit voor de zomer van 2020 af te ronden. Dit is onder meer afhankelijk van de keuzes en verdere richting die de raad meegeeft.

**Deel 2 – Aanvullende maatregelen ter versterking positie sekswerker**

Kabinet

In het tweede deel van de brief staat een overzicht van concrete acties en aanvullende maatregelen om de positie van sekswerkers te verbeteren. De volgende maatregelen zijn uitgewerkt:

- Pilot 'melden misstanden'
- Pilot 'gordijnen dicht'
- Nieuwe impuls toegang tot zakelijke dienstverlening
- Instellen foto/film verbod
- Verbetering controles vergunde en onvergunde circuit
- Vergunningen andere seksinrichtingen
- Opting-in regeling besloten clubs/escort
- Aanpak van woningbemiddelaars/ illegale onderhuur
- Aanpak ongewenst gedrag jegens sekswerkers

*Brede aanpak/fasering*

De verkenning naar de mogelijkheid van nieuwe werkplekken en de eventuele realisatie is een langjarig traject. De huidige overlast in het Wallen/Singelgebied noodzaakt echter ook tot maatregelen op kortere termijn. Daarvoor is in 2019 een brede aanpak opgezet. Bovenop de hierboven genoemde maatregelen worden er vanuit de aanpak binnenstad maatregelen getroffen om de overlast te verminderen. Niet alleen korte termijn, door meer in te zetten op schoon, extra handhaving en meer maatregelen met bestaande middelen, maar ook door te sturen op meer complexe beleidsthema's als coffeeshops, horeca, vakantieverhuur et cetera.

Toezegging door burgemeester aan de Raad tijdens de commissievergadering Algemene Zaken op 17 oktober 2019 om onderdelen van de scenario's nader uit te werken.

---

**Bestuurlijke prioriteit**

In het coalitieakkoord onder het hoofdstuk veiligheid staat vermeld:

*'Mensen die vrijwillig kiezen om te werken als sekswerker, moeten zelfstandig en veilig hun werk kunnen doen. We faciliteren initiatieven die de positie van sekswerkers versterken en ontwikkelen nieuw beleid en initiatieven in goed overleg met de sekswerkers zelf, waarbij autonomie, veiligheid en gezondheid voorop staan. Samen gaan we stigma's tegen die rusten op sekswerk en verbeteren we de arbeidsomstandigheden.'*

*'Daarnaast hebben we oog voor de duistere kanten van prostitutie. Mensenhandel, gedwongen prostitutie en uitbuiting bestrijden we stevig. We zetten in op een*

Kabinet

*intensieve aanpak door een betere samenwerking tussen sekswerkers, hulpverlening, gemeente, politie en Openbaar Ministerie. We gaan door met het programma om slachtoffers van mensenhandel en uitbuiting een nieuw en veilig bestaan op te laten bouwen.'*

**Wettelijke grondslag**

Artikel 160, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

**Onderbouwing besluit**

De nadere uitwerking van de scenario's voor de raamprostitutie Wallen/Singel vormt een basis voor een volgend debat in de commissie AZ (beoogd wordt de commissie van 19 maart 2020). Door in te stemmen met de raadsbrief zal de brief worden gepubliceerd op 12 februari 2020.

**Participatie**

-

**Financiële onderbouwing**

**Consequenties gedekt?**

**Overige toelichting**

**Investeringsvoorstel**

*Tabel: Basisgegevens investering*

| | |
|---|---|
| Investeringssom | € |
| Rentepercentage | % |
| Afschrijvingstermijn (jaar) | |
| Kapitaallasten | € |
| Aanvang kapitaallasten | |

Kabinet

| MIP nummer | |
|---|---|

*Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten*

| **BATEN** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Product | I/S | Jaar T | Jaar T+1 | Jaar T+2 | Jaar T+3 |
| | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |
| | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |
| | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |
| ***Totaal*** | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |

| ***LASTEN*** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | *Product* | *I/S* | *Jaar T* | *Jaar T+1* | *Jaar T+2* | *Jaar T+3* |
| *Openbare Orde en Veiligheid* | *1020* | *S* | *€* [redacted] | [redacted] | [redacted] | [redacted] |
| | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |
| | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |
| ***Totaal*** | | | *€ 0.000,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* | *€ 0,00* |

*I=Incidenteel*

*S=Structureel*

***Consequenties gedekt?*** *Nee*

***Conclusie:***

*De projectkosten voor de nadere uitwerking van de scenario's wordt meegenomen in de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2020 in het programma 1 Veiligheid.*

*Zodra de scenario's verder zijn uitgewerkt en er keuzes worden gemaakt in een oplossingsrichting, zal meer duidelijkheid moeten komen over wat eventuele verdere financiële consequenties kunnen zijn.*

Kabinet

**Conclusie**

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn niet of gedeeltelijk geraamd in de begroting. Een dekkingsvoorstel ontbreekt of voorziet niet in volledige dekking en derhalve is niet voldaan aan de begrotingsregels.

**Communicatie**

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst. Publicatie van de raadsbrief op 12 februari.

Buiten de gemeente

Na instemming met de raadsbrief door het College zal deze op woensdag 12 februari openbaar worden.

**Documenten**

| Registratienr. | Naam |
|---|---|
| AD2020-007879 | Advies (pdf) |
| AD2020-007822 | BRIEF Nadere uitwerking scenario's raamprostitutie.docx (msw12) |
| AD2020-007823 | Bijlage 1 - Marktontwikkelingen en scan stakeholders.docx (msw12) |
| AD2020-007824 | Bijlage 3 - Achtergrond vigerend prostitutiebeleid.docx (msw12) |
| AD2020-007818 | College van B&W Voordracht (pdf) |
| AD2020-007924 | KABINET Bijlage 2 - Juridische en financiele consequenties sluiten ramen.docx (msw12) |
| AD2020-007825 | Vertrouwelijk: Bijlage 2 - Juridische en financiële consequenties sluiten ramen.docx (msw12) |

**Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)**

OOV, [redacted], o6[redacted], [redacted]amsterdam.nl / [redacted], o6[redacted], [redacted]@amsterdam.nl

**Besluit college van burgemeester en wethouders**